

- EUREPGAP Nedir?
- EUREPGAP, Avrupa Perakendeciler Tarım Ürünleri Çalışma Grubu'nun (EUREP: Euro Retailer Produce Working Group), İyi Tarım Uygulamaları (GAP: Good Agricultural Practice) başlığı altında tarımsal üretimde kullanılması gereken asgari standardı belirlediği bir protokoldür.
- EUREPGAP protokolüyle tüketilecek tüm tarımsal ürünleri sertifikalandırmak mümkündür. Bu gün için taze meyve ve sebzelerin sertifikalandırması uygulamaya geçirilebilmiştir. Süs bitkileri, kesme çiçek, hayvansal üretim, hububat, kahve ve hayvan yemi konularında geliştirme çalışmaları sürmektedir.
- Özet olarak EUREPGAP ;
 - ↪ Avrupa'daki perakendecilerin tüketicilerine sundukları tarımsal ürünlerde kabul ettiği ASGARİ STANDARTLAR olarak tanımlanabilir.
 - ↪ Tarım sektöründe bir KALİTE SİSTEMİ' dir.
 - ↪ BAHÇE BİTKİLERİ' ni kapsamaktadır .
 - ↪ ARAZİDEKİ ÜRETİM şeklini hedeflemektedir.
- Neden EUREPGAP?
 - Avrupa'daki yaş meyve ve sebze pazarının %70-80' lik kısmına hakim olan perakendeciler, tüketicilerine arz ettikleri yaş meyve ve sebze ürünlerinde son yıllarda gündeme gelen insan sağlığını tehdit eder nitelikteki belli bazı riskleri en aza indirmek amacıyla 1999 yılında EUREPGAP protokolünü ortaya koymuşlardır.
 - Bu protokolle perakendeciler; “*Raflarına koydukları ürünün tüketicilerine zarar vermeyeceği*” konusunda aracı ve dolayısı ile üreticilerden güvence istemektedir.
 - Avrupalı' nın aracı ve üreticiden istediği güvenceler ;
 - Ürünün, insan sağlığına zararlı kimyasal, mikrobiyolojik ve fiziksel kalıntılar içermediği,
 - Çevreyi kirletmeden ve doğal dengeye zarar vermeden üretildiği,
 - Üretim sırasında insanlar ve diğer canlıların olumsuz etkilenmediği,
 - Üretimin ülkelerin tarımsal mevzuatına uygun olarak yapıldığı yönünde olacaktır.
- EUREPGAP Prensipleri
 - ☑ Tüketicie zararlı olabilecek riski önlemek,
 - ☑ Mevcut teknolojiyi kullanmak,
 - ☑ İyi tarım uygulamalarının temel prensipleri olan,
 - *Zararlılarla Entegre Mücadele ve*
 - *Entegre ürün Yetiştiriciliği'ni* kullanmak,
 - ☑ HACCP ile entegrasyon.
- EUREPGAP Dökümanları
 1. **Protokol:** Üretim için referans olan standart.
 2. **Genel Yönetmelik:** Sertifikasyon aşamalarını ve belirli süreler ile denetimin gereklerini belirtir.
 3. **Kontrol Noktaları ve Uyum Kriterleri:** Üreticinin uymak zorunda olduğu standartlar ve spesifik detaylardır. (**Tavsiye, Minor** ve **Major** zorunluluklar)

Bu dokümanlar hepsi bir paketin; EUREPGAP, Kontrol Kuruluşu ve Üreticiler arasındaki bir anlaşmanın parçalarıdır.

● **EUREPGAP PROTOKOLÜ**

1. **İzlenebilirlik**
2. **Kayıt Tutma**
3. **Türler ve Anaçlar**
4. **Yetiştiricilik Yapılan Alan'ın Tarihçesi ve İdaresi**
5. **Toprak ve Yetiştirme Yönetimi.**
6. **Gübre kullanımı**
7. **Sulama**
8. **Bitki Koruma**

● **Protokolde Yer Alan Kontrol Noktaları ve Uyum Kriterleri**

1. İzlenebilirlik

Ürünün üretim birimine kadar takip edilebilmesi

2. Kayıt Tutma

- **Ürünlerin, üretim yerinden son tüketiciye kadar olan zinciri incelemeye olanak sağlayacak şekilde kayıt tutulur.**
- **Tutulan kayıtlar en az 2 yıl saklanır, bu sürede üretici ya da firma iç denetime tabi tutulur.**

6. Gübre Kullanımı

- **Toprağın verimini arttırmak**
- **Gübre türü ve miktarı konusunda öneriler**
- **Uygulamanın kaydedilmesi**
- **Uygulama sıklığı ve zamanı**
- **Uygulamada kullanılan makineler**
- **Gübrenin depolanması**
- **Organik hayvan gübresi ve çevre kirliliği**

7. Sulama

- **Sulama ihtiyaçlarının tespit edilmesi**
- **Sulama metotları**
- **Sulama suyu kalitesi**
- **Sulama suyu kaynağı**

8. Bitki Koruma

- **Bitki korumanın temel elemanları; Kültürel önlemler, biyolojik, mekanik mücadele, entegre mücadele**
- **Kimyasalların seçimi**
- **İlaç uygulamalarında bilgi ve yetenekler kanıtlanmalı**
- **Uygulama kayıtları**
- **Güvenlik, eğitim ve uyulacak kurallar**
- **Koruyucu elbise ve ekipmanlar**
- **Son ilaçlama ile derim arasında bekleme süresi**
- **İlaçlama alet- makine ve ekipmanları**
- **Artan ilaç karışımlarının yok edilmesi**
- **Pestisit kalıntı analizi**
- **Pestisidin depolanması**
- **Boşalan ilaç kutuları**
- **Son kullanma tarihi geçmiş pestisitler.**

9. Derim

- Derim İşlemleri Prosedürleri
- Hijyen (Sağlık ve Temizlik)
 - İşçilere altyapı; wc, su
 - Hijyen konusunda eğitim
- Ambalaj
 - Ambalaj malzemelerini depolanması.
 - Açık alanda paketleme yapılması halinde, ambalaj malzemelerinin geceleri tekrar depoya taşınması
 - Tekrar kullanılabilir plastik kasaların temizliği

10. Derim Sonrası Uygulamalar

- Derim sonrası kimyasallar
 - Kullanılacak kimyasalın amaca uygun olması
 - Ruhsatlı kimyasalların kullanılması
- Yasaklanmış ilaçların kullanılmaması
- Ürünler için güncelleştirilmiş kimyasal listesi
- İlaç uygulama konusunda bilgi ve yetenekleri
- Kimyasal uygulamalarının kayıt edilmesi

11. Atık ve Kirlilik Yönetimi, Yeniden

İşleme ve Yeniden Kullanma

- Atık ve kirlilik oluşturan maddelerin tanımı
Örneğin; kağıt, karton, plastik, ürün kalıntısı vs)
- Atık ve kirlilik iş planı:
 - Atıkların geriye dönüşüm planı yapılmalı

12. İşçi Sağlığı, Güvenliği ve Hakları

- Risk değerlendirmesi ve iş planı yapılmalı
- Resmi eğitim verilmeli
- İlk yardım kutuları ve tehlike işaretleri bulunmalı
- Pestisit kullanan işçilerin yıllık sağlık kontrolü
- Hijyen (sağlık)
- Haklar (Bolluk, varlık ve rahatlık içinde yaşama)

13. Çevreyle ilgili konular

- Tarımın doğaya etkisi
- Yaban yaşamını ve doğal kaynakları koruma politikası
- Verimsiz alanların (bataklık, kuru, ormanlıklar, fakir topraklar) doğal bitki ve hayvan dokusunu geliştirecek doğal hayatı koruma yerlerine dönüştürülmesi

● 14. Şikayet

- Şikayetlerin ele alınması,
- Kayıt altına almak,
- Üzerinde çalışmak,
- Takip ve iyileştirme çalışmaları

● KONTROL ve SERTİFİKASYON

↪ Fiyatlandırma

(kontrol günü, ek hizmetler, projenin büyüklüğü, eleman sayısı vs)

↪ Bireysel üretici kontrol firması ile kontrat imzalar

- ↪ **Bireysel üreticilerin EUREPGAP Protokol' u çerçevesinde kontrolü**
- ↪ **Uygunsuzluklarda tekrar kontroller yapılır.**
- ↪ **Kontrolör sertifikasyon için tavsiyede bulunur**
- ↪ **Sertifikasyon kararı alınır.**
- ↪ **Kontrol ve sertifikanın takibi yapılır.**
- ↪ **525 Euro**
- **Grup Sertifikası**
 - Kontrol başlamadan önce yapılması gereken hazırlıklar;**
 - ☑ **Genel:**
 - **Şirketin resmi yapısı kurulmalı**
 - **Üreticiler ile kontrat yapılmalı**
 - ☑ **Sistemin Kurulması**
 - **Kayıt sistemi**
 - **Eğitim sistemi**
 - **Bilgi ve haberleşme sistemi**
 - **Kontrol sistemi**
 - **Kalite sistemi vb sistemler**
 - ☑ **Sistemlerin uygulanması**
 - **Her çiftçi ile kontrat imzalanır,**
 - **Çiftçiler eğitilir,**
 - **Dahili kontrol elemanı yetiştirilir,**
 - **Çiftçiler kayıt sistemini kullanır,**
 - **Her yıl tüm üreticiler denetlenir,**
 - **Proje her yıl denetlenir,**
 - **Kontrol kuruluşu harici kontrolü yapar**
 - **200 Euro**
- **Bireysel/Grup Sertifikasyonu**
- ↪ **Bireysel Sertifikasyon**
 - ✓ **Sertifika gereklerini getirmede az risk,**
 - ✓ **Daha az dahili denetim,**
 - ✓ **Dahili denetim personeline daha az kriterler,**
 - ✓ **Kontrol kuruluşu ile direkt haberleşme,**
- ↪ **Grup Sertifikasyonu**
 - ✓ **Maliyetlerde avantaj,**
 - ✓ **Üreticiler için rahat,**
 - ✓ **Sorumluluk dağıtılıyor.**
- **EUREPGAP Protokolü'nün Üreticiye Yararları**
- ☑ **Pazara kolay ve etkin katılım.**
- ☑ **Perakendeciler ile açık ilişki ve anlaşmalar.**
- ☑ **Adil rekabet fırsatları.**
- ☑ **Kalite ve üretimde artış olasılığı.**
- ☑ **Uzun vadede üretim maliyetlerinin düşürülmesi.**
- **Tüketiciye Yararları**
- ⇒ **Sağlık ve emniyet risklerini azaltmak.**
- ⇒ **Besinin kaynağı konusunda aydınlatıcı bilgi, kaynağa kadar takip edebilirlik.**

- ⇒ **Besin üretimine güven artışı.**
- ⇒ **Besinin kalite, çeşit ve emniyeti konusunda tatmin.**
- Perakendeciye Yararları
- ⇒ **Gıda güvenilirliği ve kalitesi konusunda sağlıklı beklentiler.**
- ⇒ **Üreticiler ile açık anlaşmalar.**
- ⇒ **Müşteri sağlığı ve güvenliği ile ilgili daha az risk.**
- ⇒ **Tüketicinin ürüne olan güveni ve talepte artış.**
- ⇒ **Mevcut birçok AB yasalarına uygunluk.**
- Tarıma Yararları
- **Çevre ve tüketici sağlığını zedeleyen risklerin düşürülmesi**
- **Tarım işçisinin sağlık riskinin düşürülmesi**
- **Tarımda güvenin canlandırılması**
- **Mevcut AB yasalarına uygunluk**
- **TÜRKİYE VE DÜNYADA EUREPGAP TALEBİ**

2004 yılından itibaren EUREP üyesi firmaların sadece EUREPGAP Protokolüne göre sertifikalandırılmış firmalardan ithalat yapacakları duyumları alınmış ve Müsteşarlıkça bu konuda EUREP' ten bilgi talep edilmiştir.

EUREP' ten alınan cevapta; 1 Ocak 2004 tarihi itibariyle bu Protokolün güncelleştirilmiş versiyonun uygulanmaya başlanmasının öngörüldüğü; üye firmaları Protokole göre sertifikalandırılmış firmalardan ithalat yapmaya zorlayan bir hüküm bulunmadığı ve konunun tamamen firmaların kendi inisiyatiflerine bırakıldığı belirtilmiştir.

EUREPGAP Talebi

EUREPGAP sertifikalı ürünü tercih eden perakendeciler;

☞ Hollanda	% 90
☞ İngiltere	% 65
☞ Belçika	% 51
☞ İsveç	% 43
☞ Finlandiya	% 41
☞ İspanya	% 23

TÜRKİYE'DE EUREPGAP SERTİFİKASI VEREN KURULUŞLAR

LACON AUSTRIA

ETKO Ekolojik Tarım Kontrol Organizasyonu Ltd. Şti. (İzmir)

BCS ÖKO - GARANTIE GMBH (İzmir)

SKAL INTERNATIONAL (İzmir)

SONUÇ

- ⇒ **EUREPGAP Protokolü, bu gün belli başlı süper ve hipermarket zincirleri tarafından kabul edilmektedir. Yakın gelecekte özellikle Avrupa Birliği ülkelerine ithal edilecek tüm bahçe ürünlerinde uyulması gerekli bir ön koşul haline getirilebilecektir.**
- ⇒ **Ülkemizde sağlanacak olan "İyi Tarım Uygulamalarındaki" gelişmeler sayesinde meyve-sebze üretimi ve ihracatımız ivme kazanarak, iç ve dış pazara güvenli ürün sunulabilecektir.**

Aksi takdirde, iyi tarım uygulamalarındaki gecikme, gerek Avrupa Birliği ve gerekse Dünya tarımı karşısında ciddi bir rekabet sorunu yaşatarak, ÜLKEMİZ ÜRETİM VE İHRACATINI SIKINTIYA SOKABİLECEKTİR.

↪ **Dış Ticaretin yanında ÜLKEMİZ İNSANLARININ DA SAĞLIKLI ve GÜVENİLİR ÜRÜN TÜKETMELERİ EN DOĞAL HAKKIDIR.**

↪ **Bu nedenle, sadece ihracata yönelik değil, kendi toplumumuzu da düşünerek İYİ TARIM UYGULAMALARI çerçevesinde sağlıklı ve güvenilir ürünler üretilmelidir.**